

OBSAH

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Program Valné hromady SČA (Program of General meeting of SČA)	4
<i>J. Regner: Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské v roce 2013</i> (Report on the activities of SČA in the year 2013).....	5
Usnesení valné hromady SČA ze dne 13.2.2014 (Resolution of General meeting of SČA dated 13.2.2014).....	8
<i>J. Regner: Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem</i> (International Day of Solidarity with the Palestinian People).....	10
Projev generálního tajemníka OSN: Poselství k Mezinárodnímu dni solidarity s palestinským lidem, 29. listopadu 2013 (The speech by General Secretary of UNO: Message on the occasion of International Day of Solidarity with the Palestinian People, 29 November 2013).....	13
Projev Jeho Excelence Jamala Muhammada al Jamal, velvyslance Státu Palestina (The speech by His Excellency Jamal Muhammad al Jamal, Ambassador of the State of Palestine).....	15

STUDIE A DOKUMENTY

<i>J. Gombárová: Z historie Společnosti česko-arabské:</i> Československá společnost pro mezinárodní styky – Arabský výbor (The insight into the history of the Czech-Arab Society: Czechoslovak Society for International Relations – the Arab Committee).....	17
--	----

INFORMACE

J. E. Jamal Muhammad al Jamal – životopis (His Excellency Jamal Muhammad al Jamal – biography).....	31
Prof. MUDr. RNDr. Jaroslav Slípka, DrSc.....	34

K. Popovová: Projekt „Muslimové očima českých školáků“
(Project: Muslims seen through the eyes of Czech schoolchildren)..... 36

M. Liprtová: Arabský komiks a hip hop v Čechách
(The Arab comics and hip hop in the Czech Republic)..... 37

CO SI PŘEČÍST

Co nového vyšlo
(New publications) 40

Knihy z produkce nakladatelství Dar Ibn Rushd
(Books from Dar Ibn Rushd publishing house)..... 41

Ve spolupráci s nakladatelstvím Dar Ibn Rushd

Redakce Bulletinu Společnosti česko - arabské neodpovídá za názory autorů příspěvků

Bulletin Společnosti česko - arabské č. 1, 2014, 22. ročník, uzávěrka čísla 22.4.2014.

Redakční rada: PhDr. Jaroslav Bureš, Prof. PhDr. Eduard Gombár, CSc.,
PhDr. Jana Gombárová, Ph.D., Mgr. Vladimír Grulich, Mgr. Miroslav Houska,
Beáta Hulínová, Milena Zeithamlová

Návrh obálky: Dana Horká
Fotografie na obálce: Prince Taz Palace, Egypt (M. Houska)
Pohled na čtvrt' Islámská Káhira, Egypt (V. Grulich)

Uspořádala: PhDr. Jana Gombárová, Ph.D.
Dana Horká

Kontaktní adresa: Kazašská 1426, 101 00 Praha 10, tel.: 602 379 864
www.czech-arab.org, info@czech-arab.org

SČA číslo účtu: 248486470-0300

Příspěvky do Bulletinu můžete poslat e-mailem na adresu: bulletin@czech-arab.org

ISSN-1803-9227

Tisk:
NAVA TISK, spol. s r.o.
Hankova 6
301 33 Plzeň

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Program Valné hromady SČA

Program Valné hromady SČA konané dne 13. 2. 2014 v 17 hod.
Ústav mezinárodních vztahů, Nerudova 3

1. Zahájení, přivítání hostů – místopředseda prof. Gombár
2. Volba návrhové komise
3. Volba volební komise
4. Zpráva o činnosti SČA v roce 2013 - předseda ing. Regner
5. Zpráva o hospodaření za rok 2013 a stanovisko revizní komise - předseda
ing. Regner
6. Volba předsednictva SČA a revizní komise
7. Diskuze
8. Usnesení
9. Závěr

řídící schůze: prof. Eduard Gombár
volební komise
předseda: Mgr. Miroslav Houska
člen: Ing. Ahmed Obeid, CSc.
návrhová komise
předseda: Ing. Zdeněk Krýsl
člen: Ing. Nabil El Fahel
člen: Ing. Josef Herceg

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské v roce 2013

Loňský rok jsme zahájili členskou schůzí, která schválila plán činnosti na rok 2013. Pracovali jsme celý rok podle tohoto nástinu a splnili většinu z úkolů v něm uvedených. Nebyl splněn bod usnesení týkající se zajištění informovanosti našich členů a arabských ZÚ o aktivitách členů Společnosti ve sdělovacích prostředcích a dále vydání materiálů popisujících 20 let činnosti SČA. Předseda Regner a místopředseda Houska jednali o těchto otázkách již v březnu s agenturou Babylon, ale nepodařilo se najít ani vhodnou formu získávání informací ani nejvhodnější formu publikace. Toto tedy zůstává jako úkol pro tento rok, protože jde o důležité zajištění informovanosti o naší činnosti. Je třeba, aby se do tohoto úkolu zapojili všichni členové výboru a další členové Společnosti.

Po členské schůzi jsme se intenzivně věnovali přípravě naší účasti na plzeňském *Arabfestu*. Již 4. ročník této akce organizované Katedrou blízkovýchodních studií Západočeské univerzity ve dnech 5. - 12. dubna, patřil zřejmě mezi nejrozsáhlejší akce týkající se arabských zemí v ČR. My jsme se podíleli především na jeho filmové části nazvané „Arabské jaro ve filmu“ v jejímž rámci byly promítnuty dva dokumentární snímky o tzv. Arabském jaru - film „Nedáme se umlčet“ popisující události v Jemenu a film „Důstojnost nezná hranic“ který se věnoval Tunisku, Egyptu a Libanonu. Celý program moderoval známý režisér Moris Issa, s průvodním slovem vystoupili i naši členové Ahmed Obeid a Jaroslav Bureš. Festival jsme pomáhali zajistit nejen organizačně, ale ve spolupráci s Nadací Anny Lindhové i finančně. Podobně tomu bylo i u další akce festivalu „Chutě a vůně syrské a libanonské kuchyně“, na které se lvím podílem podílel Charíf Bahbouh. *Arabfest* se vyznačuje velkou návštěvností jednotlivých akcí a jejich značnou rozmanitostí. Celkově jsme na tento festival věnovali 30 000 Kč. Zde bych chtěl poděkovat především místopředsedkyni naší Společnosti paní Mileně Zeithamlové za mimořádné úsilí při zajišťování této akce.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Další akcí, na které tradičně spolupracujeme, byl „Festival spisovatelů Praha“. I když byl letos pořádán v menším rozsahu vzhledem k omezeným finančním prostředkům, nemělo to dopad na rozsáhlou mezinárodní účast. Arabské spisovatele tentokrát představovali egyptský spisovatel Sunálláh Ibrahim a alžírský spisovatel žijící ve Francii Yasmina Khadra.

S nakladatelstvím Dar Ibn Rushd dr. Bahbouha jsme se zúčastnili tentokrát již 19. mezinárodní výstavy knih „Svět knihy Praha“, která se konala ve dnech 16.-18. května na Výstavišti v Holešovicích. O společný stánek s arabskou literaturou v originále či v českých překladech byl jako obvykle značný zájem.

Na podzim proběhl již pátý ročník festivalu „Nad Prahou půlměsíc“, ve dnech 22. - 24. 11. organizovaný o.s. Komba za účasti dalších organizací jako Dar Ibn Rushd, Francouzský institut a naší Společnosti.

2. prosince jsme ve spolupráci s Velvyslanectvím státu Palestina a Informačním centrem OSN v Praze uspořádali již tradiční večer u příležitosti Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem. Úvodem večera zazněly projevy předsedy Společnosti česko-arabské Ing. J. Regnera, ředitele Informačního centra OSN v Praze p. Michala Broží a velvyslance státu Palestina p. J. E. Jamala al Jamala. Sympatickým závěrem byla ochutnávka arabských specialit, při které si téměř dvě stovky účastníků mohly spolu povídat.

Další tradiční akcí byl pak kulturní večer pořádaný ve spolupráci s Iráckým forem v hotelu ILF. Účastníci si poslechli arabskou hudbu a shlédli i orientální tance.

V průběhu roku jsme vydali dvě čísla našeho Bulletinu. Jejich vydání bylo financováno především z příspěvků arabských ZÚ obdržených v předchozích letech a příspěvku irácké ambasády obdrženém v lednu minulého roku. Tyto prostředky tak byly vyčerpány a budeme muset naše donory opětně požádat o finanční pomoc.

Pokud jde o další financování naší činnosti, tak kromě již zmíněné daru Nadace Anny Lindhové ve výši 30 000 Kč a daru ZÚ Iráku ve výši 3 000 Kč, jsme obdrželi dar Magistrátu hlavního města Prahy ve výši 20 000 Kč. Na magistrát jsme podali žádost o příspěvek na tento rok, výsledek však budeme vědět až v dubnu. Již nyní ale víme, že tento příspěvek nebudeme moci použít

Z NAŠÍ ČINNOSTI

na akce mimo Prahu ani na financování Bulletinu. Snažíme se najít další zdroje, ale je třeba si uvědomit, že jen podání žádosti je časově velmi náročné, vypisovatelé grantů požadují řadu údajů od různých úřadů, tyto musíme nechat ověřovat, takže i to stojí nějakou korunu.

Na základě zkušeností z minulého roku se chceme v příštím roce zaměřit na osvědčené akce. Chceme se opětně zúčastnit 5.ročníku Arabfestu, který by se měl částečně odehrávat i v Praze a má být ve dnech 4.-11.4. t.r., a na Veletrh knih Praha ve spolupráci s nakladatelstvím Dar Ibn Rushd. Těšíme se na další ročník Festivalu spisovatelů, kterého by měl opětovně zúčastnit egyptský spisovatel Hamdy Al Ghazar. Chceme uspořádat kulturní večery v červnu a v prosinci s arabskou hudbou a tanci, případně s ochutnávkami arabské kuchyně. Samozřejmě uspořádáme tradiční společenský večer k Mezinárodnímu dni solidarity s palestinským lidem. Další akce budeme pořádat dle aktuální situace.

V závěru děkuji za pomoc a podporu zastupitelským úřadům arabských států v Praze, Magistrátu hlavního města Prahy a Ministerstvu zahraničních věcí a všem aktivním členům Společnosti.

Praha, 12. 2. 2014

Ing. Josef Regner

předseda Společnosti česko-arabské

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Usnesení valné hromady SČA ze dne 13. 2. 2014

Valná hromada SČA

A/ Schvaluje

- 1/ Zprávu předsednictva o činnosti v roce 2013.
- 2/ Zprávu revizní komise o hospodaření včetně účetní závěrky za r. 2013.
- 3/ Volbu předsednictva Společnosti a revizní komise ve složení uvedeném v příloze usnesení.
- 4/ Potvrzuje ve funkci předsedy redakční rady Bulletinu SČA dr. Jaroslava Bureše a ve funkci předsedy tiskové komise Ing. Mohameda Al Naboulsiho.
- 5/ Výzvu ke všem členům a přátelům Společnosti, aby finančně přispěli na pomoc civilním obětem konfliktu v Sýrii.

B/ Ukládá předsednictvu

- 1/ Pokračovat ve vydávání Bulletinu podle finanční situace SČA.
- 2/ Projednat s organizátory Arabfestu Plzeň a akcí Nad Prahou půlměsíc formy účasti SČA.
- 3/ Aktivně vyhledávat možnosti dalšího financování činnosti Společnosti z různých zdrojů a zajišťovat průběžné účtování jednotlivých projektů dle podmínek příslušných grantů.
- 4/ Vyhodnotit diskuzi a k podnětným návrhům přijmout odpovídající opatření včetně stanovení termínů a osobní odpovědnosti za jejich plnění.

C/ Děkuje MZV - odboru Blízkého východu a severní Afriky, představitelům arabských zastupitelských úřadů v Praze, Magistrátu hlavního města Prahy a Nadaci Anny Lindhové za jejich dosavadní podporu naší činnosti.

D/ Vzpomněla minutou ticha památku tragicky zesnulého velvyslance Státu Palestina J.E. pana Jamala al Jamala a dvou členek Společnosti, které zemřely v minulém roce - zakladatelky a čestné předsedkyně SČA Ing. Marie Hruškové a členky výboru Isabely Štochlové.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

PŘÍLOHA K USNESENÍ Z VALNÉ HROMADY SČA ZE DNE 13. 2. 2014

**Předsednictvo Společnosti česko-arabské bylo jednomyslně zvoleno
v následujícím složení:**

Ing. Josef Regner - předseda
Milena Zeithamlová - 1. místopředsedkyně
Prof. Eduard Gombár - místopředseda
Mgr. Miroslav Houska - místopředseda

členové:

AL Atoom Moussa
Denk Zdenko
Dostalík Igor
Nabíl El Fahel
Gombárová Jana
Herceg Josef
Hulínová Beáta
Jassani Rawah
Krýsl Zdeněk
Madjouneh Hassan
Obeid Ahmed
Prokeš Miroslav
Rashid Khalil
Sabih Aladin

Na funkci místopředsedy SČA rezignoval Ing. Ivan Voleš

Revizní komise byla zvolena ve složení:

1. Bureš Jaroslav
2. Trkalová Dagmar
3. Aliová Naďa

Zapsal: Zdeněk Krýsl

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem

Společnost česko-arabská ve spolupráci s Velvyslanectvím Státu Palestina a Informačním centrem OSN v Praze uspořádala dne 2. prosince 2013 slavnostní večer u příležitosti Mezinárodního dne solidarity s Palestinským lidem. Večer se uskutečnil v sále Masarykovy kolejí Českého vysokého učení technického v Praze 6. Večer zahájil předseda Společnosti česko-arabské Ing. Josef Regner. Poselství generálního tajemníka OSN Pan Ki -muna přednesl ředitel Informačního centra OSN v Praze Michal Brož. Jako třetí vystoupil velvyslanec Státu Palestina J. E. Jamal al Jamal.

Vaše Excellence, dámy a pánové, vážení přátelé,

sešli jsme se jako každoročně u příležitosti Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem vyhlášeného OSN. Tento den vždy hodnotíme události za uplynulý rok týkající se tragické situace Palestiny a jejího lidu. Většinou je naše zamyšlení smutné a není tomu bohužel jinak ani v tomto roce.

Izrael zrušil dokonce i dočasné omezení výstavby nových osad na západním břehu a v oblasti východního Jeruzaléma. Tento přístup odkrývá jasně, že veškeré tzv. izraelské vstřícné nabídky jsou jen získáváním času pro krytí politiky, založené na udržení dosavadní situace. Blokáda Gazy nadále trvá a brutální postup izraelských ozbrojených sil proti aktivistům, kteří ji chtěli prolomit, je stejný jako zákroky proti Palestincům na okupovaných územích, které i v letošním roce stály desítky životů palestinských obyvatel. Dalším krokem izraelské administrativy proti arabskému obyvatelstvu na území Izraele je snaha o vystěhování desítek tisíc beduinů z Negevské pouště z jejich tradičních sídel. Izrael se nestaví příliš vstřícně ani k jednáním, na kterých se podílí americká administrativa. Izraelská propaganda bohužel do značné míry ovlivňuje negativně i veřejné mínění u nás.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Stále se nedaří zvrátit veřejné mínění tak, aby většina našich obyvatel objektivně posuzovala situaci v Palestině a vyžadovala od našich státních orgánů větší podporu pro spravedlivý boj palestinského lidu. Je to především výsledek informací, které jsou o situaci v Palestině předkládány většinou našich medií. Velká část komentátorů a i šéfredaktorů našich hlavních deníků a týdeníků ve svých článcích otevřeně přiznává, že plně akceptují a podporují pouze izraelská stanoviska v konfliktu.

Pro nás, Společnost česko-arabskou, která usiluje o co možná nejobjektivnější informování české veřejnosti, z toho vyplývá nutnost zesílit naše snahy o poskytování informací nejširší veřejnosti. Musíme pořádat více akcí, jako je ta dnešní, pokusit se organizovat akce pro větší počty lidí. Proto musíme zlepšit koordinaci akcí ve spolupráci s dalšími nevládními organizacemi, které se zabývají palestinskou problematikou. Rozšířit musíme i propagaci našich kulturních večerů věnovaných palestinským básníkům a spisovatelům.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Jsou to jen drobné kroky, ale každý člověk, který si díky naší činnosti udělá pravdivý obrázek o situaci v Palestině, přispěje k růstu občanského odporu k udržování současné situace. A ta musí být co nejdříve změněna, tak aby desítky rezolucí OSN věnované Palestině byly konečně naplněny a Palestinci ve své vlasti mohli žít v míru.

Ing. Josef Regner

předseda Společnosti česko-arabské

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Projev generálního tajemníka OSN Poselství k Mezinárodnímu dni solidarity s palestinským lidem 29. listopadu 2013

Každoroční den solidarity je příležitostí k reflexi obtížné situace, se kterou se potýkají Palestinci, a zároveň příležitostí k zamyšlení nad tím, jak můžeme společně – vlády států, mezinárodní organizace a občanská společnost – přispět k izraelsko-palestinskému míru.

Letošní den probíhá v době, kdy izraelští a palestinští vyjednavací společně pracují na naplnění dohodnutého cíle celkového trvalého mírového uspořádání. Vyzývám mezinárodní společenství, aby obě strany podporovalo v naplnění ambiciózního plánu na existenci dvou států a ukončení konfliktu. Všichni aktéři musí jednat odpovědně a zdržet se jednání, jež by mohlo ohrozit vyhlídky na úspěšná jednání.

Čím dál nebezpečnější situace v oblasti mě velmi znepokojuje. Eskaluje násilí i podněcování k němu. Přivítal jsem sice propuštění vězňů zadržovaných v Izraeli jako podmínku k obnovení rozhovorů, ale osidlování na okupovaných palestinských územích pokračuje a zůstává důvodem ke značným obavám. Oznámení, že se připravují tisíce nových bytů, je v rozporu s cílem existence dvou států a představuje riziko ztroskotání vyjednávání. Všechny osidlovací aktivity na Západním břehu a ve Východním Jeruzalémě musí být zastaveny. Opatření, jež zpochybňují finální status, nebudou uznána mezinárodním společenstvím.

Pokračuje vystěhovávání Palestinců v oblasti C Západního břehu a ve Východním Jeruzalémě prostřednictvím demolicí domů. Zvláštní obavy vzbuzuje vývoj situace ve Východním Jeruzalémě, kde jen za letošní rok bylo zbořeno přibližně 100 staveb. O domov tak přišly tři stovky lidí. Stovkám Palestinců podobný osud hrozí, protože žijí v domech, které byly postaveny bez příslušných povolení izraelských úřadů. To jen podtrhuje důležitost zavedení férového režimu plánování a zonace. Připomínám Izraeli povinnost chránit obyvatelstvo na okupovaných územích.

Vážné obavy vyvolává situace v pásmu Gazy. Znovu upozorňuji na to, že odsuzuji veškeré ostřelování Izraele raketami z Gazy. Odsuzuji i budování

Z NAŠÍ ČINNOSTI

podzemních tunelů, které militanti využívají k pronikání do Izraele. Po nedávném odhalení nového tajného tunelu zastavil Izrael dodávky stavebního materiálu do Gazy, a to i na projekty humanitárního charakteru. Uznávám legitimní obavy Izraele o bezpečnost, přesto Izrael vyzývám k zajištění potřeb běžných obyvatel Gazy.

Agentura OSN na pomoc palestinským uprchlíkům (UNRWA), která poskytuje životně důležité funkce pro miliony Palestinců v Gaze, na Západním břehu a v celém regionu, se nadále potýká s těžkými finančními potížemi. Vyzývám všechny dárcy, včetně těch nových, aby přispěli, nebo své příspěvky navýšili. Jen tak budeme schopni důležité operace UNRWA udržet.

Pro řešení izraelsko-palestinského konfliktu a vytvoření dvou států je zcela zásadní jednotnost Palestinců, která vychází ze závazků Organizace pro osvobození Palestiny a z postojů Arabské mírové iniciativy. Vyzývám Palestince, aby vlastní rozporny překonali co nejrychleji v zájmu jednoty.

Cíl zůstává zřejmý: ukončení okupace, která začala v roce 1967 a vytvoření suverénního, nezávislého a životaschopného Státu Palestina v hranicích z roku 1967, který bude existovat v míru a sousedství se Státem Izrael. Jeruzalém by měl z jednání vzejít jako hlavní město dvou států. Uspořádání ohledně posvátných míst by mělo být akceptovatelné pro všechny. Musí být také dosažena dohoda o řešení situace milionů palestinských uprchlíků, kteří jsou rozseti po celém regionu.

V září jsme si připomněli 20. výročí Mírové dohody z Oslo. Po dvou dekádách vyjednávání a ve světle mnoha nepříznivých událostí vyzývám palestinské a izraelské lídry k přijetí rozhodnutí, která povedou k politickému řešení tohoto vážného a dlouhého konfliktu. Organizace spojených národů společně se všemi relevantními partnery - včetně Blízkovýchodního kvartetu – je připravena přispět k celému procesu a k řešení založenému na existenci dvou států.

Nemůžeme si dovolit propásnout současnou příležitost. Vyzývám mezinárodní společenství ke spolupráci, aby solidarita vyjádřená u příležitosti mezinárodního dne byla přetavena v pozitivní konkrétní kroky k míru a spravedlnosti.

Michal Brož
ředitel Informačního centra OSN v Praze

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Projev Jeho Excelence Jamala Mohammada al Jamal, velvyslance Státu Palestina

„Vážené dámy a pánové,

dnes se scházíme, abychom si připomněli Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem. OSN stanovila 29. listopad dnem solidarity ve shodě s datem vydání rezoluce č. 181 v roce 1947 o rozdělení Palestiny na dva státy: palestinský a izraelský. Je to připomínka světu, že palestinský stát stále nevznikl.

Otázkou zůstává, proč palestinský stát dosud nevznikl. Nemá snad palestinský lid právo žít jako ostatní národy světa, aby měl svoji vlast, požíval svobodu, vlastnil svou zem, měl domov a cestovní pas anebo snad palestinský lid je na této zemi přebytečný?

Ve skutečnosti celý svět zná pravdu a také ví, že palestinský lid platí cenu za zločin, který nespáchal. A je také obětí mocenské rovnováhy a obětí neuplatnění mezinárodních rezolucí a absence spravedlnosti mezinárodního společenství. Proto je tento den dnem, kdy národy světa nikoliv jejich vlády vyjadřují solidaritu s palestinským lidem.

Náš lid prožívá obrovské utrpení. V zemích diaspory žije více než 5 miliónů Palestinců bez domova a bez sociálních práv a jistot. Jsou zbaveni nejzákladnějších lidských práv, která stanoví Charta OSN a mezinárodní právo. Dalších 6 miliónů Palestinců žije ve své historické zemi v Palestině pod okupací Izraele, který porušuje jejich lidská práva, šikanuje je a zabíjí. Také je vyháněn ze svých domovů, konfiskuje jejich půdu a staví na ni nelegální osady. A to vše s přihlížením celého světa a jeho mlčením.

20 let trvají mírová jednání, aniž by bylo dosaženo jakékoliv dohody. Proč? A pak se diví, jak silí extremismus v našem regionu.

Přesto stále věříme v mír. Avšak míru lze dosáhnout pouze mezinárodní vůlí. V tomto případě by Spojené státy americké měly přehodnotit svou politiku ve věci palestinské otázky, která je podstatou izraelsko-arabského konfliktu.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Také země Evropské unie by měly hrát pozitivnější a přímou roli v mírovém procesu. Vy, Evropané, jste našim přímým zeměpisným sousedem a jakékoliv události v našem regionu ovlivňují také vás.

Děkuji vám za účast, za solidaritu, podporu a odvahu. Přeji vám vše dobré a vaší zemi další perspektivu a úspěch. Přál bych si, abychom se příští rok opět setkali a oslavili vznik svobodného a nezávislého palestinského státu s hlavním městem Jeruzalémem.“

Jamal al Jamal
velvyslanec Státu Palestina

STUDIE A DOKUMENTY

Z historie Společnosti česko-arabské: Československá společnost pro mezinárodní styky – Arabský výbor

Československá společnost pro mezinárodní styky (ČSMS) byla založena Janem Masarykem, a ustavena jako jedna z prvních nevládních organizací 1. července roku 1946.¹ V roce 1989 spolupracovala ČSMS s 62 společnostmi ve 46 zemích Evropy, Asie, Afriky, Ameriky a Austrálie. Společnost se podílela také na koordinaci družebních vztahů mezi jednotlivými městy. Koordinovala celkem 148 družebních vztahů československých měst, okresů a krajů se zahraničními partnery ve 29 zemích. ČSMS byla členem Světové federace sdružení měst a jedním ze zakládajících členů Světové federace sdružení pro Spojené národy. V roce 1978 se konala konference Světové federace pro Spojené národy v Bratislavě.²

Vnitřně byla ČSMS rozdělena na teritoriální výbory, které přímo spolupracovaly se svými partnery v příslušné zemi nebo oblasti. V čele každého z výborů stály politické osobnosti. Vlastní výkonnou činnost zastávali místopředsedové placení ministerstvem zahraničních věcí. Funkci výkonné místopředsedkyně Arabského výboru zastávala od r. 1972 Ing. Marie Hrušková, manželka velvyslance v Kanadě, Kongu a Iráku.³ Od obnovení Čsl. výboru solidarity s národy Asie, Afriky a Latinské Ameriky zastávala funkci místopředsedkyně. Vyučovala na Institutu řízení při Vysoké škole ekonomické, kde spoluzakládala katedru ekonomiky rozvojových zemí. Kromě ní zaměstnával výbor ještě výkonného tajemníka, kterým byl koncem 80. let arabista Mgr. Jaromír Marek, pozdější velvyslanec v Alžírsku. Předsedou ČSMS byl v r. 1989 Bohuslav Kučera, místopředseda Federálního

¹ *Projev Ing. M. Hruškové na valné hromadě k ustavení Společnosti československo-arabské.* Archiv Ing. M. Hruškové. Československá společnost pro mezinárodní styky - základní informace. Praha, září 1987, str. 1.

² *Z projevu M. Hruškové ke 40. výročí ustavení ČSMS,* str. 19. Archiv M. Hruškové.

³ *Rodinná kronika Ing. M. Hruškové.*

STUDIE A DOKUMENTY

shromáždění ČSSR. V čele arabského výboru stál Jaromír Žák, předseda Federálního cenového úřadu.⁴

Spolupráci s jednotlivými arabskými zeměmi rozvíjelo celkem 11 výborů: Marocký, Alžírský, Tuniský, Libyjský, Egyptský, Súdánský, Syrský, Irácký, Jordánský, Palestinský a Jemenský.⁵ Jednotlivým výborům předsedali většinou ministři federální vlády anebo republikových vlád, místopředsedové FS nebo národních rad,⁶ případně ředitelé odborů MZV, kteří měli ve své době významnou pozici a byli do funkce obsazováni na dlouhé období (10-15 let). Kontakty se společností v Libanonu udržoval přímo Arabský výbor, a to sice vzhledem k občanské válce v zemi. O založení Libanonského výboru se uvažovalo po normalizaci vnitropolitické situace. V partnerských zemích pracovaly obdobné společnosti, které však měly pro svou činnost rozdílné podmínky. Mezi nejaktivnější patřily společnosti v Syrské arabské republice, Jemenské lidově demokratické republice a Súdánské republice.⁷ I na straně partnerských zemí stály v čele společností významné osobnosti politického života.

Předsednictvo Československé společnosti pro mezinárodní styky, schváleno na VIII. zasedání Valného shromáždění ČSMS, konaném v listopadu 1985:⁸

1. JUDr. Bohuslav Kučera - předseda, místopředseda FS ČSSR, předseda Čs. strany socialistické
2. RSDr. Viliam Šalgovič - místopředseda, předseda Slovenské národní rady. Uvolněn na zasedání předsednictva 6. 1. 1988. Místo něj jmenován M. Rusňák - místopředseda vlády SSR.⁹
3. Marie Jarošová - místopředsedkyně, místopředsedkyně České národní rady

⁴ *Kontakty sblížují národy*, interview (s Ing. M. Hruškovou). Zhovárál sa: Boris Horák. Život, 19. Január 1989, ročník XXXIX, str. 3-5.

⁵ *Kontakty sblížují národy*, str. 3-5.

⁶ *Projev M. Hruškové ke 40. výročí ustavení ČSMS*, str. 8.

⁷ *Kontakty sblížují národy*, str. 3-5.

⁸ *Československá společnost pro mezinárodní styky - základní informace*, str. 7-10.

⁹ Zpravodaj ČSMS prosinec 1987-leden 1988, str. 4.

STUDIE A DOKUMENTY

4. Prof. JUDr. Zdeněk Češka, CSc. - místopředseda, rektor Univerzity Karlovy v Praze
5. RNDr. Miroslav Oplt, CSc. - vedoucí tajemník ČSMS
6. Ing. Štefan Barták, CSc. - primátor hl. m. Bratislavy
7. RSDr. Miroslav Bochenek - vedoucí tajemník ÚV SČSP
8. Prof. Ing. Václav Císař, CSc. - 1. náměstek ministra školství ČSR
9. Prof. Dr. Juraj Cúth, DrSc. - Komenského univerzita, Bratislava
10. RSDr. Květoslav Faix - náměstek ředitele Čs. rozhlasu
11. Ing. Ivo Fráňa - vedoucí odboru OMP ÚV KSČ
12. Jaromír Herceg - předseda JZD Čs. - kubánského přátelství, Bojničky
13. Ing. Bohumil Horák - šéfredaktor HRMŽ Čs. rozhlasu
14. Miroslav Hudeček - poradce gen. ředitele PZO Rapid, Brno
15. Ing. Vladimír Janků, DrSc. - ředitel Sekretariátu vlády ČSSR pro věci církevní
16. JUDr. Luděk Kapitola - tajemník Československé strany socialistické
17. JUDr. Radoslav Klein - zástupce vedoucího OMP ÚV KSČ
18. Doc. JUDr. Anton Kopšo, CSc. - ředitel ČTK na Slovensku, Bratislava
19. Akademik Jiří Kotalík - ředitel Národní galerie v Praze
20. RSDr. Viliam Kožík, CSc. - tajemník Ústřední rady odborů
21. Ing. Josef Krejčí - úř. místopředseda Čs. mírového výboru
22. Prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc. - VŠP ÚV KSČ
23. Ing. Lubomír Lédl - tajemník ÚV SSM
24. RSDr. Jozef Mravík, CSc. - vedoucí tajemník SÚV SČSP, Bratislava
25. JUDr. Roman Nárožný - náměstek ministra zahraničních věcí
26. Ing. Antonín Pelikán - ředitel CSÚZ
27. Doc. Michal Saboľčík, DrSc. - ministr pověřený řízením FCÚ
28. Ing. František Štafa - primátor hl. města Prahy
29. PhDr. Josef Švagera - náměstek ministra kultury ČSR
30. JUDr. Jozef Vadovický - místopředseda SÚV SPB, Bratislava
31. Doc. PhDr. Vladimír Vipler, CSc. - ústřední ředitel TA ORBIS
32. Akademik Vladimír Zoubek - vědecký pracovník
33. Doc. PhDr. Michal Zozulák, CSc. - pracovník ÚV KSS, Bratislava

STUDIE A DOKUMENTY

*Arabské a africké teritoriální výbory a sekce a jejich předsedové:*¹⁰

Africký výbor - Ing. Vladimír Blažek, ministr dopravy ČSSR

Alžírský výbor - Václav Pleskot, generální ředitel Čedoku

Arabský výbor - Ing. Jaromír Žák, ministr financí ČSSR

Syrský výbor - Ing. Štefan Lazar, ministr vnitra SSR, Bratislava

Irácká sekce - Ing. Vitalij Švic, nám. ministra hutnictví a těžkého strojírenství ČSSR

Jemenská sekce - Ing. Marie Hrušková

Jordánská sekce

Libyjská sekce - Ing. Jaroslav Vávra, ministr stavebnictví ČSR

Palestinská sekce - Ing. František Kalina, ministr lesního a vodního hospodářství ČSR

Tuniská sekce - Doc. Milan Vondruška, místopředseda České národní rady

*Seznam Společností přátel ČSSR v zahraničí:*¹¹

Společnost Libanon-ČSSR. Předseda Hamdí al-Hadž (obchodník).

Společnost jemensko-čs. přátelství. Před sloučením se ustavení JeAR připravovalo, v JLDR byl předsedou Sálíh Abdalláh Muthanná, ministr komunikací JLDR.

Společnost jordánsko-čs. přátelství. Předseda: Hamd Farhán (právník).

Společnost palestinsko-čs. přátelství. Předseda Tajsír Kubba (člen politbyra Lidové fronty pro osvobození Palestiny).

Společnost syrsko-čs. přátelství. Předseda: Izzuddín Násir (předseda odborů, člen regionálního vedení strany Baas). Místopředsedou byl ministr dopravy SAR, absolvent čs. vysoké školy.¹²

Společnost irácko-čs. přátelství. Předseda: Muhammed Džásím ar-Rikábí (guvernér provincie al-Anbár).

¹⁰ *Československá společnost pro mezinárodní styky - základní informace*, str. 11-14.

¹¹ *Československá společnost pro mezinárodní styky - základní informace*, str. 23-24; Archiv Ing. M. Hruškové.

¹² *Z projevu M. Hruškové k 40. výročí ustavení ČSMS*, str. 12.

STUDIE A DOKUMENTY

Společnost marocko-čs. přátelství. Předseda: Abdallatif Lamrani (býv. st. ministr MZV, neresidentní velvyslanec pro Československo, pozdější ředitel st. podniku pro těžbu fosfátů).

Společnost alžírsko-čs. přátelství. Koncem 80. let Společnost přešla pod přímou kontrolu vládnoucí Fronty národního osvobození, jež ji zcela umrtvila. Pokusy o její oživení z české strany byly neúspěšné.¹³

Společnost libyjsko-čs. přátelství. Předseda Wanís ad-Dahmání (ředitel na ministerstvu veřejných prací).

Společnost egyptsko-čs. přátelství. Předseda: Magdí Hasanejn (velvyslanec v Československu 1966-72, obchodník).

Společnost tunisko-čs. přátelství. Tajemník: Mohammad Fachfách (čs. absolvent, ředitel Investiční tunisko - katarské banky). Po odchodu předsedy koncem 80. let společnost stagnovala.

Sdružení súdánsko-čs. přátelství.

Sdružení súdánsko-čs. přátelství vzniklo v r. 1982 a velmi brzo mělo 1600 členů.¹⁴ Pořádaly se výstavy, soutěže dětí nebo večery české kuchyně. Ve spolupráci se súdánským fotbalovým svazem byla zorganizována návštěva českého fotbalového týmu Sparty v Súdánu. V roce 1988 byli předseda Sdružení dr. Kamil Ibrahim Hasan, vedoucí katedry na VŠ zemědělské v Chartúmu, a další člen Nasr El Din Shulgami pozváni do Československa na oslavy 60. výročí vzniku samostatného státu. Během jejich pobytu postihly Súdán ničivé záplavy. Oba zástupci uspořádali tiskovou konferenci a vyzvali k pomoci postiženému Súdánu. Československá vláda tehdy vypravila zvláštní letadlo s léky, dekami, stany a potravinami do Súdánu. V roce 1989 došlo v Súdánu k převratu. Předseda sdružení Kamil Ibráhím Hasan byl uvězněn a sdružení bylo stejně jako ostatní společenské organizace po převratu zakázáno až do roku 1998. Do roku 1990 byly v Súdánu a v Praze zastupitelské úřady,

¹³ *Poznámka Ing. M. Hruškové.* Archiv M. Hruškové.

¹⁴ Kamil-Hassanová Zdeňka, předsedkyně Sudanese Czech a. Slovak Friendship Society, Khartoum, Sudan, *Historie Sdružení súdánsko-česko/slovenského přátelství.* Bulletin Společnosti přátel Afriky a Společnosti česko-arabské 2./2008, str. 29; *Z projevu M. Hruškové ke 40. výročí ustavení ČSMS.* Archiv M. Hruškové.

STUDIE A DOKUMENTY

kteřé práci obou stran usnadňovaly. Následně byly oba úřady zrušeny. V roce 1999 na základě výzvy Mezinárodního výboru přátelství (International Friendship Council) bylo Sdružení súdánsko-československého přátelství jedním z prvních sdružení, které zahájilo činnost. Vláda rozhodla o vytvoření „Mezinárodní zahrady“. Ze soukromých fondů i menším přispěním velvyslance ČR a SR vznikl malý klubový objekt. V roce 2005 se uskutečnilo první setkání. Mezi členy bylo mnoho mladých absolventů českých a slovenských vysokých škol.¹⁵

Spolupráce s partnerskými společnostmi v zahraničí byla organizačně zajištěna dohodami o spolupráci, které určovaly obecně činnost obou zainteresovaných stran. Dále byly připravovány plány spolupráce na určité období, většinou se jednalo o tříleté plány s rozvržením do konkrétních akcí. Delegace společností z arabských zemí navštřevaly ČSSR a obdobně i delegace z ČSSR navštřevaly příslušné arabské státy. Většinou bylo využíváno služebních cest předsedů jednotlivých sekcí Arabského výboru, tak např. 29.3.-2. 4.1989 se uskutečnila v Maroku návštěva předsedy Marockého výboru, ministra Nagye. V rámci této návštěvy byl projednán protokol o spolupráci na léta 1989-1990. Služební návštěvy předsedy Jordánského výboru J. Pravdy v lednu v Jordánsku bylo využito k jednání s představiteli Společnosti jordánsko-čs. přátelství. K jednání s představiteli Společnosti irácko-čs. přátelství bylo využito služební cesty předsedy Iráckého výboru, tehdejšího náměstka ministra V. Švice. Služební cesty předsedy Syrského výboru, ministra Lazara, 1.-8. listopadu 1989 bylo využito k jednání s předsedou Izzudínem Násirem a k uspořádání shromáždění v Damašku, na kterém ministr také promluvil. Ve dnech 22.-30.10.1989 se uskutečnila v Sýrii plánovaná návštěva kolektivních členů Syrského výboru, kterou vedla místopředsedkyně Ing. M. Hrušková.¹⁶

Členy a významnými funkcionáři společností v jednotlivých arabských zemích byli nezřídka absolventi českých a slovenských vysokých škol.

¹⁵ Kamil-Hassanová, *Historie Sdružení súdánsko-česko/slovenského přátelství*. Bulletin 2/2008, str. 29.

¹⁶ *Přiloha ke zprávě o činnosti ČSMS. Přijetí a vyslání delegací v roce 1989*. Archiv Ing. M. Hruškové.

STUDIE A DOKUMENTY

Zahraniční studenti ze Sýrie, Iráku, Jemenu, kteří u nás studovali v 60.-80. letech. Kromě nich se v činnosti angažovali také ti, kteří měli s Československem pracovní kontakty, např. bývalí velvyslanci v ČSSR, arabští obchodníci (sklo, stroje aj.). Úkolem společností bylo podporovat spolupráci propagací znalostí o Československu, především v oblasti kultury. Obdobně tomu bylo i na české a slovenské straně. Členskou základnu tvořili většinou osobnosti, které měly nějaký vztah k arabskému světu: bývalí diplomaté, experti - inženýři, lékaři, sestry a často také jejich rodinní příslušníci a také orientalisté, afrikanisté aj.¹⁷

Aktivity Arabského výboru a jeho sekcí:

Jednalo se o společné akce s Výborem solidarity s národy Asie, Afriky a Latinské Ameriky ke Dni Afriky, Palestiny, přednášky, další akce společně s Čs. filmem a Orbísem, kteří zapůjčovali filmy a informativní materiály.¹⁸ V roce 1985 se např. konal seminář pro představitele čl. družebních měst.¹⁹

Velmi častými akcemi byly výstavy. V roce 1989 byla uspořádána putovní výstava syrského lidového umění v Praze, Mělníku, Šumperku, Benešově a Jindřichově Hradci. V galerii Dílo v Praze byla instalována výstava moderního arabského výtvarného umění, které se účastnili umělci z pěti zemí. Ve spolupráci s Výborem arabských žen v ČSSR byla na podporu palestinského lidu uspořádána výstava užitkového umění.²⁰

Dalšími aktivitami společnosti byly výměny publikací, vysílání kulturních souborů a sportovních týmů. V Súdánu byla v roce 1985 hostem partnerské společnosti Sparta a rok předtím Vítkovice.²¹

Společnost přikládala velký význam spolupráci se svazy arabských studentů působícími v ČSSR. Na československých vysokých a středních školách studovalo v osmdesátých letech ročně přibližně 5000 studentů

¹⁷ *Kontakty sblížují národy*, str. 3-5.

¹⁸ *Z projevu M. Hruškové ke 40. výročí ČSMS*, str. 15.

¹⁹ *Z projevu M. Hruškové ke 40. výročí ČSMS*, str. 18.

²⁰ *Kontakty sblížují národy*, str. 3-5.

²¹ *Z projevu M. Hruškové ke 40. výročí ČSMS*, str. 10.

STUDIE A DOKUMENTY

z rozvojových zemí, z toho studenti (bez aspirantů) z arabských zemí tvořili v r. 1988 celkový počet 1140.²²

Oblíbené byly společné večery - setkání s arabskými studenty. Pravidelně takovéto akce pořádali syřští studenti v Praze. Na setkání se sjížděli studenti i z Moravy a Slovenska. Účastnili se jich přímo velvyslanci jednotlivých zemí akreditovaní v Praze anebo jejich zástupci. Pro arabské studenty bývaly pořádány přednášky o Československu. Mezi akcemi, které měly přispět ke znalostem o ČSSR, byly v posledních šesti letech do roku 1989 i letní brigády. Jednalo se o brigády 30-40 syřských studentů v JRD Čs.-syřského přátelstva ve Svodíně v okrese Nové Zámky. Po příkladu Svodína pak v roce 1988 nastoupilo dalších 15 studentů z JLDR v JZD Velké Bílovice.²³

Společnost organizovala také oslavy státních svátků. Každoročně se společnost spolupodílela na organizaci tzv. Dne půdy, připomínajícího osudy arabského obyvatelstva žijícího na okupovaných územích. Arabský výbor se podílel také na koordinaci finanční sbírky, kterou vyhlásili v roce 1988 pionýři z Hustopečí na jižní Moravě na podporu palestinských dětí. Při této příležitosti byla výborem vydána pohlednice s reprodukcí kresby palestinského dítěte. V roce 1988 bylo také uspořádáno setkání českých a slovenských arabistů s některými předními arabskými básníky (Mahmúd Darwiš a Samíh al-Qásim).²⁴

Přehled zahraničních absolventů v ČSSR v letech 1960-1988:²⁵

Arabská oblast:

Sýrie:	1449
Irák:	580
Libanon:	440
Súdán:	438

²² Příloha ke zprávě o činnosti ČSMS. Spolupráce se Svazy zahraničních studentů v ČSSR. Archiv Ing. M. Hruškové.

²³ Kontakty sbližují národy, str. 3-5; Příloha ke zprávě o činnosti ČSMS. Spolupráce se Svazy zahraničních studentů v ČSSR. Archiv Ing. M. Hruškové.

²⁴ Kontakty sbližují národy, str. 3-5.

²⁵ Příloha ke zprávě o činnosti ČSMS. Spolupráce se Svazy zahraničních studentů v ČSSR. Archiv Ing. M. Hruškové.

STUDIE A DOKUMENTY

Jordánsko:	353 (do značné míry Palestinci s jordánským občanstvím)
Egypt:	179
JLDR:	160
Alžírsko.	154
JeAR:	124
Tunisko:	101
Maroko:	43
Palestina:	25
Libye:	12
Kuvajt:	1
Arabská oblast celkem:	3659

Afrika:

Etiopie:	461
Angola:	186
Nigérie:	173
Ghana:	103
Guinea:	71
Keňa:	68
Zair:	68
Namibie:	63
Somálsko:	55
Guinea B.:	53
Kongo:	52
Zimbabwe:	49
Madagaskar:	47
Tanzánie:	41
Mali:	40
Mosambik:	38
Togo:	38
Uganda:	37
Benin:	30
Kamerun:	24

STUDIE A DOKUMENTY

Sierra Leone:	24
Senegal:	17
Zambie:	15
Rwanda:	14
Burkina Faso:	8
Burundi:	8
Mauritius:	8
Lesotho:	7
Gabun:	5
JAR:	5
Botswana:	3
Gambie:	2
Kapverdy:	2
Pobřeží Slonoviny:	2
Malawi:	1
Seychely:	1
Afrika celkem:	1819

Kolektivní členové Československé společnosti pro mezinárodní styky:²⁶

Africký výbor

- JZD Obránců míru, Třinec
- Památník Dr. E. Holuba (Africké muzeum), Holice v Čechách
- JZD Ghansko - čs. přátelství, Vlčnov, okr. Uherské Hradiště

Alžírský výbor

- JZD Mír, Humburky, okr. Hradec Králové
- Východoslovenské železiarne, n.p. Košice
- PZO Motokov, Praha

Syrský výbor

- JZD Čs.-sýrského přátelství, Svodín, okr. Nové Zámky
- JZD Staré Město, okr. Svitavy

²⁶ Československá společnost pro mezinárodní styky - základní informace, str.17-20.

STUDIE A DOKUMENTY

- Gumárne 1. mája, n.p. Púchov, okr. Považská Bystrica
- Irácká sekce
- Agrozet n.p. Brno
 - JZD Mír Práče, okr. Znojmo
 - JZD Jílové u Prahy, okr. Praha-západ
- Jemenská sekce
- JZD Velké Bílovice, okr. Břeclav
- Libyjská sekce
- Dopravní stavby n.p. Olomouc
- Tuniská sekce
- Agrozet Chrudim

Přehled partnerů v arabských zemích, které udržovaly družební styky s čs. národními výbory:²⁷

Alžírsko

Alžír - NV hl. města Prahy (velmi úspěšná spolupráce - výměna oficiálních delegací obou měst, skupin pracovníků městské správy a odborníků z oblasti řízení a plánování. Pravidelně se konaly týdny Alžíru v Praze a Prahy v Alžíru)²⁸

Batna - MěNV Nitra

Egyptská arabská republika

Alexandrie - NV hl. města SSR Bratislavy

Suez - NV města Ostravy²⁹

JLDR

Provincie Hadramaut - Jihočeský KNV

Libye

Tripolis - NV hl. města Prahy³⁰

²⁷ *Československá společnost pro mezinárodní styky - základní informace*, str. 31-34.

²⁸ *Z projevu M. Hruškové ke 40. výročí ustavení ČSMS*, str. 17-18. Archiv M. Hruškové.

²⁹ Zpravodaj ČSMS, prosinec 1987 - leden 1988, str. 18.

³⁰ Zpravodaj ČSMS, prosinec 1987 - leden 1988, str. 16.

STUDIE A DOKUMENTY

Misurata - MěNV Vítkovice³¹

Maroko

Larache - MěNV Púchov

Sýrie

Damašek - NV hl. města Prahy

Homs - NV města Brna

Hamá - NV města Brna

Palestina

Kunejtra - Lidice³²

Tunisko

Sousse - MěNV Poděbrady

Korbous - MěNV Trenčianske Teplice

Gafsa - MěNV Žiar nad Hronom³³

Začátkem roku 1988 vyšlo první a zároveň poslední číslo Zpravodaje ČSMS (prosinec 1987-leden 1988). V úvodu se připomíná, že za více než 40 let existence této nevládní organizace bylo již několik pokusů o vydání tištěného materiálu, který ať již jako Zpravodaj, informace, Bulletin, či pod jinými názvy, měl informovat o činnosti ČSMS. Občasníky měly různou úroveň a délku trvání. Zpravodaj měl vycházet 4-6x ročně. Československá společnost pro mezinárodní styky tehdy měla kolem 1500 individuálních a 120 kolektivních členů, které byly sdruženy ve 44 teritoriálních funkčních výborech a sekcích.³⁴

Z posledních akcí Společnosti se v archívu Ing. M. Hruškové dochovaly záznamy o večeři uspořádané na počest prezidenta Jásira Arafáta, která se uskutečnila dne 19.4.1989 a na niž byla Ing. Hrušková pozvána palestinským velvyslancem. Večeře se účastnili J. Lenárt, Štefaňák, Johannes, velvyslanci arabských zemí, francouzský a švýcarský velvyslanec. Dne 18. dubna

³¹ Zpravodaj ČSMS, prosinec 1987 - leden 1988, str. 19.

³² *Z projevu M. Hruškové ke 40. výročí ustavení ČSMS*, str. 18. Archiv M. Hruškové.

³³ Zpravodaj ČSMS, prosinec 1987 - leden 1988, str. 21.

³⁴ *Kučera Bohuslav - předseda ČSMS*, Zpravodaj ČSMS prosinec 1987 - leden 1988, str. 1.

STUDIE A DOKUMENTY

uspořádal Palestinský výbor spolu se Svazem palestinských studentů přednášku Dr. Adb al-Husajn Ša'bána na téma „Povstání palestinského lidu“ a 22.4.1989 se Ing. Hrušková a Novohradská účastnily zájezdu palestinských studentů do Lidic. Ve dnech 15.-17.5.1989 navštívil Jaromír Marek s 1. tajemníkem palestinského velvyslanectví Nitru, kde ve spolupráci s okresní mírovou radou byly uspořádány dvě besedy s filmem. Ve dnech 25.-31. října 1989 proběhly v Praze „Dny tuniské kultury v ČSSR“. Na některých akcích participoval i Tuniský výbor. Předseda výboru M. Vondruška přijal 27. října oficiální tuniskou delegaci, která se této akce účastnila. Dne 8. listopadu se někteří členové Celoarabského výboru zúčastnili jednání komise pro absolventy MŠMT ČSR. 11. listopadu se konalo v Praze shromáždění k výročí Nápravného hnutí v Syrské arabské republice. Za ČSMS pronesl projev zástupce vedoucího tajemníka M. Školout. Shromáždění se konalo také v Bratislavě. Dne 15. listopadu zastupovala A. Novohradská Arabský a Africký výbor na shromáždění zahraničních studentů studujících v Olomouci a Ostravě, které se konalo v Ostravě. 14. a 15. listopadu se uskutečnily dvě besedy k palestinské otázce a k výročí vyhlášení Státu Palestina v Nitře, které vedli rada palestinského velvyslanectví Allari a za arabský výbor J. Marek. 17.11. uspořádal velvyslanec Státu Palestina slavnostní recepci na počest 1. výročí vyhlášení Státu Palestina. Recepce se zúčastnili členové Palestinského výboru.³⁵

Po 17. listopadu 1989 se po dohodě s příslušnými zastupitelskými úřady neuskutečnilo shromáždění ke státnímu svátku Jemenské lidově demokratické republiky a také bylo odloženo uspořádání výstavy syrského lidového umění.³⁶ Postupně byly přerušeny všechny kontakty. Ministerstvo zahraničních věcí a jednotlivá československá velvyslanectví v arabských zemích přestala společností sledovat. Ještě v 90. letech nicméně existovala společnost v Libanonu a v Súdánu.

³⁵ Hrušková M., *Přijetí a vyslání delegací v roce 1989, příloha ke zprávě o činnosti, ČSMS 1989.* Archiv M. Hruškové.

³⁶ Hrušková, *Přijetí a vyslání delegací v roce 1989, příloha ke zprávě o činnosti.*

STUDIE A DOKUMENTY

Po zániku Československé společnosti pro mezinárodní styky v dubnu r. 1990 vzniklo při Federálním ministerstvu zahraničních věcí Středisko pro nevládní styky. Ředitelem se stal Pavel Hronček. Zároveň bylo ustaveno Shromáždění politických stran, sdružení a hnutí v Československé federativní republice (ČSFR). Za arabský výbor byla jmenována Ing. Marie Hrušková. Po třech setkáních však bylo shromáždění rozpuštěno a činnost sdružení ukončena.³⁷

Činnost Arabského výboru a dalších výborů pro země arabského teritoria zanikla 23. října 1990. Na její činnost navázala Společnost československo-arabská.³⁸

PhDr. Jana Gombárová, Ph.D.

členka předsednictva Společnosti česko-arabské

³⁷ *Projev Ing. M. Hruškové na valné hromadě k ustavení Společnosti československo-arabské.* Archiv Ing. M. Hruškové.

³⁸ Hrušková M., *Přípravný výbor Společnosti československo-arabské*, Praha 1, Lorentánská 13. Dopis z 11.10.1990, Archiv M. Hruškové.

INFORMACE

J. E. Jamal Muhammad al Jamal

Dne 1. ledna 2014 tragicky zahynul mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Státu Palestina v České republice J.E. Jamal Muhammad al Jamal. Tento vynikající diplomat a vzácný přítel českého lidu strávil v České republice a v Československu více než dvacet let svého života.

J. E. Jamal M. al Jamal

Bohužel se těšil vrcholu své diplomatické kariéry ve funkci velvyslance pouze necelé tři měsíce. Členové Společnosti česko-arabské si ho dobře pamatují z nespočetných oficiálních setkání i kulturních akcí a hluboce litují jeho předčasného skonu.

Životopis

(1. 8. 1957 Bejrút, Libanon – 1. 1. 2014 Praha, Česká republika)

Vzdělání: 1983 absolvoval studium politických věd na Libanonské univerzitě v Bejrútu.

1981 – 1986 - První tajemník mise Organizace pro osvobození Palestiny v Bulharsku.

1986 – 1989 - První tajemník Velvyslanectví Státu Palestina v Československu.

1990 – 1994 - Velvyslanský rada Velvyslanectví Státu Palestina v České a Slovenské republice.

1995 – 2005 - Chargé d'affaires Velvyslanectví Státu Palestina v České a Slovenské republice.

2006 – 2010 - Generální konzul Státu Palestina v Alexandrii.

INFORMACE

2010 – 2013 - Velvyslanec, generální konzul Státu Palestina v Alexandrii.

2010 – 2012 - Zástupce Palestiny ve Výkonném výboru Arabské akademie pro technologii a námořní dopravu se sídlem v Alexandrii. V této funkci se zúčastnil mnoha konferencí a poskytl mnoho příspěvků médiím.

11. říjen 2013 – Mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Státu Palestina v České republice.

Z poslední společné akce - pan velvyslanec Jamal al Jamal při svém projevu na večeru solidarity s lidem Palestiny, který uspořádala Společnost česko-arabská 2. 12. 2013 v Masarykově koleji ČVUT v Praze

INFORMACE

Kondolence

SPOLEČNOST ČESKO-ARABSKÁ

CZECH-ARAB SOCIETY

Kazašská 1426, Praha 10, 101 00

Tel 602 379 864

Velvyslanectví Státu Palestina

Praha

Dovolujeme si vyjádřit nejhlubší soustrast s úmrtím J.E. p. Jamal Al Jamala ,velvyslance Státu Palestina v České republice.

Pan velvyslanec byl velkým přítelem České republiky a již během svého předchozího působení na zastupitelském úřadě v Praze přispěl významně k rozvoji česko-palestinských vztahů.

Úzce spolupracoval i s naší organizací a všestranně podporoval naši činnost. Budou nám velmi chybět jeho rady a pomoc při organizování našich akcí – poslední z nich byl Večer u příležitosti Mezinárodního dne lidu Palestiny 2. prosince minulého roku.

Sdílíme smutek jeho rodiny a všech spolupracovníků nad jeho náhlým odchodem.

Za Společnost česko-arabskou

ing. Josef Regner

předseda

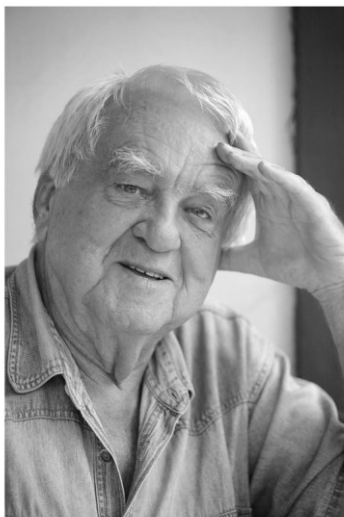
V Praze, dne 6. 1. 2014

INFORMACE

Prof. MUDr. RNDr. Jaroslav Slípka, DrSc.

(10. 6.1926 – 24. 7. 2013)

Zesnulý Prof. MUDr. RNDr. Jaroslav Slípka, DrSc. byl emeritním vedoucím Ústavu histologie a embryologie Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni, čestným členem pěti anatomických společností, stálým spolupracovníkem Anatomického ústavu v Oxfordu, *Honorary senior research fellow* v Guyes Hospital London University, opakovaně *Visiting professor* v Japonsku, USA, Kanadě, Iráku, Kuvajtu, Libyi aj. Byl redaktorem odborných časopisů a členem a funkcionářem odborných společností a nositelem zlaté medaile Univerzity Karlovy, medailí Masarykovy a Palackého univerzity, medaile Hlávkovy, Bolzanovy aj. Během svého života vydal více než 200 vědeckých publikací a učebních textů z oblasti evoluční morfologie, zejména imunitního systému a také biomedicíny. Stal se rovněž čestným občanem ve svém rodném městě Lokti nad Ohří.

Prof. Slípka byl do konce svého života činný ve Společnosti česko-arabské, vedl pobočku Společnosti česko-arabské v Plzni, vykonával funkci předsedy Sdružení přátel Iráku a byl členem předsednictva Společnosti česko-arabské. S arabským světem pojily prof. Slípku hluboké vazby. Vztah utvářelo přátelství s MUDr. Vlastou Di Lottiovou-Kálalovou, českou lékařkou, která v roce 1925 založila v Bagdádu československou nemocnici a na jejíž činnost v 60. letech navázal. Do Iráku se přihlásil právě na její podnět. V letech 1962 až 1966 byl profesorem a vedoucím Ústavu mikroanatomie Lékařské fakulty Bagdádské univerzity. Na

INFORMACE

zahraničních univerzitách přednášel do vysokého věku, např. v Kuvajtu. Práci s arabskými studenty se věnoval i na českých vysokých školách.

Prof. Slípka byl zaníceným propagátorem historie iráckého zdravotnictví a přispěvatelem do Bulletinu Společnosti přátel Afriky a Společnosti česko-arabské. Nezapomenutelné jsou jeho články o jedné z nejstarších univerzit na světě univerzitě Al-Mustansiríja v Bagdádu, která byla založena v roce 1234, a články o MUDr. Vlastě Kálalové - di Lottiové.¹

¹ Slípka, J.: *Věhlas, úpadek a renesance mezopotámské medicíny*. Bulletin Společnosti přátel Afriky a Společnosti česko-arabské 2/1998, s. 15-17; Slípka, J.: *MUDr. Vlasta Kálalová - di Lottiová - k třicátému výročí její smrti*.

INFORMACE

Projekt „Muslimové očima českých školáků“

Islám je v českém prostředí spojován s mnohými předsudky, kterým nepodléhá jen starší generace, nýbrž i žáci základních a středních škol. Děti a mladí lidé čerpají informace převážně z médií, která však také často staví na předsudcích, generalizacích a zkreslování. Výzkumný a vzdělávací projekt „Muslimové očima českých školáků“, který v lednu letošního roku získal záštitu MŠMT, se snaží doplnit kusé informace, které žáci získávají v médiích a dát jim tak možnost, aby si tvořili své názory na základě kvalitnějších podkladů. Projekt nabízí školám přehlednou informační příručku, na jejímž vzniku se kromě studentů nejrůznějších oborů podíleli i významní čeští akademici zabývající se islámem a zapojili se i někteří muslimové. Dále poskytuje pracovní listy, didaktické hry, besedy a další programy, které mají žákům přiblížit islám a muslimy. Cílem projektu není předložit určitý obraz islámu, ale přimět mladé lidi i jejich učitele k tomu, aby více přemýšleli nad informacemi, které se k nim dostávají, vnímali je kriticky a netvořili si názory pouze na základě střípků z médií či románů.

Projekt je zaštitěn Insaanem, centrem česko-arabského kulturního dialogu a financován z grantu Americké ambasády v Praze za přispění Anna Lindh Foundation a Zastoupení Evropské komise. Více informací o novém projektu naleznete na webových stránkách www.muslimove.cz.

S přátelským pozdravem

Klára Popovová
Koordinátorka projektu
www.muslimove.cz

INFORMACE

Arabský komiks a hip hop v Čechách

V Plzni od 4. do 11. dubna a v Praze od 24. do 26. dubna 2014 proběhl 5. ročník Festivalu arabské kultury, tentokrát s podtitulem *Podej mi flétnu a zpívej*, jehož tématem byla tradice a modernita, sebevyjádření a alternativní umělecká scéna. I to je arabský svět. A proto letošní jubilejní ročník předvedl poněkud netradiční formy arabského umění, jako například arabský komiks, hip hop, punk nebo graffiti. „Odkazem na téma je i náš plakát – část ženského obličejе rámuje šátek, který nás nenechává na pochybách, že jde o Arabku; tento tradiční koncept však narušuje piercing a komiksová bublina,“ vysvětlila hlavní organizátorka festivalu Mgr. Tereza Svášková.

Jedním z nejlákavějších bodů programu byl koncert holandského tria Kairo Liberation Front, které hraje elektro chaabi. Electro chaabi není jen hudební a taneční styl, ale i nový subkulturní slang či způsob oblékání.

Specifický žánr, který tvůrcům umožňuje komentovat společensko-politické dění formou obrazů, si bylo možné prohlédnout na výstavě arabských cartoons. Výstava *E-komiks* představila současné arabské umělce, kteří svou tvorbu publikují na internetu.

Vedle této umělecké náplně festivalu byly jako již tradičně zahrnuty odborné přednášky. Z těch zahraničních jmenujme například akademiky ze Spojených arabských emirátů: Fádího Salema, který informoval o roli nových technologií a sociálních sítí v arabském světě, či Racha Mourtada, která přednášela o postavení žen právě v souvislosti s novými technologiemi. Dr. Abdesselam Aboudrar z Maroka představil problematiku korupce v současném arabském světě.

V rámci projektu ArabFILMfest, který byl součástí programu Festivalu arabské kultury, byly promítány mezinárodně oceňované snímky, namátkou třeba palestinský film *Omar*, který byl letos nominovaný na Oscara. Nově byla navázána spolupráce s libanonským festivalem Beirut Animated a plzeňským projektem Animánie, díky čemuž byly na festivalu k shlédnutí i arabské animované filmy.

Návštěvníci měli možnost nahlédnout do tradiční i současné arabské kultury nejen zvenku, ale sami si ji i vyzkoušet – třeba svou účastí ve

INFORMACE

workshopech kaligrafie. Kromě toho ochutnali i arabskou snídani, která byla další letošní novinkou, či tradiční arabský oběd v restauraci AmorVino.

Společnost česko-arabskou reprezentoval na festivalu její místopředseda Mgr. Miroslav Houska přednáškou „Umění, umělecká řemesla a ochrana památek“, v níž shrnul své bohaté zkušenosti s restaurováním uměleckých památek v Orientu, zejména při záchraně architektonického dědictví Iráku.

Další informace o programu letošního i předcházejících ročníků festivalu je možné najít na stránkách www.arabfest.cz.

Marie Liprtová

Marie Liprtová studuje druhým rokem magisterský obor Teorie a filozofie komunikace na Západočeské univerzitě v Plzni. Do pořádání Festivalu arabské kultury se poprvé zapojila v loňském roce pouze jako přispěvatelka do Festivalových listů. Projekt ji natolik zaujal, že se letos zapojila jako organizátorka i do tiskového oddělení

Společnost česko-arabskou reprezentoval na festivalu její místopředseda Mgr. Miroslav Houska přednáškou „Umění, umělecká řemesla a ochrana památek“

INFORMACE

FESTIVAL ARABSKÉ KULTURY

PODEJ MI
FLĚTNU A
ZPĪVEJ

FESTIVAL ARABSKÉ KULTURY
WWW.ARABFEST.CZ

4.-11.4.2014 PÍZEN
24.-26.4.2014 PRAHA
أعطني الناي و غني

Plakát 5. ročníku Arabfestu

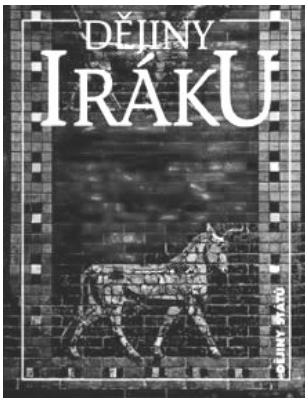
CO SI PŘEČÍST

Co nového vyšlo

Wásitské vyznání, Ibn Tajmíja

Z arabštiny přeložil, komentářem a studií opatřil Pavel Ťupek. Praha, Academia 2013.

Dějiny Iráku, Eduard Gombár, Lukáš Pecha. Praha, Nakladatelství LN 2013.

Divy a záhady Indického oceánu

Buzurg Ibn Šahrjár. Praha, Academia 2012.
Přeložil Jaroslav Oliverius.

Rozhodné pojednání o vztahu náboženství a filosofie

Ibn Rušd (Averroes). Praha, Academia 2012.
Přeložil a studie napsal Ondřej Beránek.

Popsání pozoruhodností Egypta

Taqíjuddín Ahmad Al-Maqrízí. Kniha okrsků a památek v Egyptě, v Káhiře i v údolí Nilu a zprávy, které se jich týkají. Praha, Academia 2012. Přeložil a předmluvu napsal Bronislav Ostřanský.

Pojednání o politice

Nezámomolk. Přeložil a studii napsal Zdeněk Cvrkal. Praha, Academia 2011.

Živý, syn bdícího

Abú Bakr Ibn Tufajl. Příběh filosofa samouka Risálat Hajj Ibn Jaqzán. Překlad Ivan Hrbek. Předmluva Luboš Kropáček. Praha, Academia 2011.

Pád Granady a zánik Al-Andalusu

Překlad Josef Ženka. Praha, Argo 2011.

Granadské elity v 15. století

Ženka Josef. Praha, Karolinum 2012.

Středomoří v dějinách

Ženka a kol. Sborník k 60. narozeninám E. Gombára. Praha, Karolinum 2012.

CO SI PŘEČÍST

Knihy z produkce nakladatelství Dar Ibn Rushd

Vyšlo v roce 2014:

Sny o koučování: N. Grosamová, R. Bahbouh (Editoři)

Coaching dreams: N. Grosamová, R. Bahbouh (Editors), v angličtině

Dlaně: J. H. Čermáková, sbírka poezie

Vyšlo v roce 2013:

- **Tale of a lost lanscape: The psychology of self-coaching**, R. Bahbouh (v angličtině)
- **Turecká, perská a arabská přísloví a mudrosloví**, R. Kopecký, Ch. Bahbouh
- **Praha, براغ, دليل المدينة, تاريخها و مخطط وسطها**

Průvodce městem a jeho historií (v arabštině, s barevnou mapou centra města). Kniha vychází z prvního vydání, ale je rozšířena a doplněna o nové poznatky z historie Prahy v souvislosti s arabským a islámským světem. V knize se dozvíte, která díla byla přeložena z arabštiny do češtiny a naopak. Kniha je bohatě ilustrovaná J. Bičovskou.

- **Moderní libanonské povídky**, Kolektiv překladatelů
- **Chirurgovy africké memoáry**, J. Skopalík

Připravujeme:

- **Co máme vědět o Arabech?** R. Kopecký, Ch. Bahbouh
- **Kapesní slovník arabsko-český** (kol. autorů)
- **Moderní jemenské povídky** (kol. překladatelů)
- **Dějiny Jemenu** (kol. autorů)
- **Inspirace ze syrské kuchyně** (kol. autorů)
- **Druhá část arabské gramatiky mimo sloves** (kol. autorů)

CO SI PŘEČÍST

Ocenění:

Jednota tlumočnicků a překladatelů ocenila knihu **Turecká, perská a arabská přísloví** (R. Kopecký, Ch. Bahbouh, 2013), která dostala cenu poroty za výkladový slovník roku 2014.

Cenu poroty za encyklopedické dílo udělila Jednota tlumočnicků a překladatelů v roce 2013 knize **Encyklopedie islámu**, Ch. Bahbouh, J. Fleissig, R. Raczynski. Čestné uznání získala kniha **Somálská přísloví**, P. Mikeš. Obě knihy vydalo nakladatelství Dar Ibn Rushd.

Kontakty: Nakladatelství Dar Ibn Rushd, s. r. o., Komenského nám. 949
250 01 Brandýs nad Labem, www.daribnrushd.cz, ibndar@seznam.cz